

„פלסטין ערבית — מיליון דגלי פלסטין בקאהיר מוד דגל ישראל — מיפלגת העבודה הסוציאליסטית קוראת לך לעמוד דגל פלסטין, כי תמיכה בזכות העם הפלסטיני ליהקמת מדינתו על אדמתו.“

ידידי, אחד מראשי השמאל, בא בשעה היעודה. מצאנו שולחן ריק וישבנו. כעבור כמה דקות הופיע גבר צעיר, לבוש בקסמי דה, ותפס מקום בשולחן הסמוך. הוא הניח לפניו מכשיר שנראה כמו רדיו בעל אנטנה. האנטנה היתה מכוונת לעברנו. הוא נראה כאיש שרותייהביטחון. מפי בעל-שיחי שמעתי לראשונה איך נראה המצב בעיני האופוזיציה.

יום לפני כן פירסם חברי-פרלמנט בלתי-תלוי מינשר, בחתימת עשרות אישים. הנזר-סח שלו מבעית למדי (ראה מיסטרות) זהו קוקטייל של סלאנג מוסלמייקנאי, קומז'ניסטי ולאומני-ערבי, ויש בו יותר מרמן אנטי-שמי אחד. יחד עם זאת הוא דומה להפליא לפירסומי תנועת-התחייה, וראי-שיה יכלו לחתום עליו בשינוי כמה מילים. במבט הראשון נראה החותמים כאוסף של מיישהו, שרים-לשעבר וסגני-נשיאים לשעבר בתקופת עבד-אל-נאצר. אך מבט מבחין יותר גילה מיגוון מאלף של אישים — בנו של חסן אלי-בנא, מייסד האחים המוסלמים, לצד בנו של גמאל עבד-אל-נאצר, ראשי מיפלגת-העבודה (שיש לה כשלושים חברים בפרלמנט), חמישה מאנשי מיפלגת-ההוּסד (מיפלגה ימנית-ליברלית שפורקה בינתיים בפקודת השלטון). נשיא בית-המשפט העליון לשעבר, ועוד ועוד. עוד יותר מאלפת רשימת האירגונים המיקצועיים, שפירסמו קריאות לחבריהם להחרים את ישראל ואת הישראלים. הם כוללים את ההסתדרות הכללית של העובדים, את אירגוני הרופאים, הרוקחים, עורכי-הדין, העיתונאים ועוד. ראשיהם של כמה מן האירגונים האלה הם חברי המוסד דות העליונים של מיפלגת סאדאת עצמו. אירגון הרופאים, למשל, נקט שיטה מחוכמת כדי להערים על השלטונות. הוא פירסם את החלטתו, הקוראת לרופאים להימנע מכל מגע עם ישראלים, כמודעה בתשלום ביומון אל-ארהאם. המודעה פורסמה סמה פעמיים, לפני שהשילטונות התערבו ומנעו פירסום נוסף. עוקץ מיוחד: בראש האירגון עומד ד"ר חמדי סעיד, שהוא חבר הלישכה המרכזית של מיפלגת-השלטון. גם הכנסיה הקופטית הצטרפה למסע. הפטריארך אסר על המאמינים עלות בגלל לירושלים. למקומות הקדושים לצורות לפני שיהיה שלום כולל בין ישראל והעולם הערבי. בכך רצו הקופטים להילחם בדיעה שהם מעוניינים באחדות הערבית פחות מאשר המוסלמים.

מתנגדי הנורמליזציה הציוני רשימה מרשימה למדי של חוגי הי אינפליננציה. אך נרמדה שאין להם שורשים עמוקים בציבור הרחב.

עד כמה שיכולתי, בתור איש מן החוץ, להתרשם, התמיכה העממית בנשיא אל-סאדאת היא איתנה. אמיתית וכללית. מבין האירגונים המתנגדים לנורמליזציה יש ביסס רק לחתיים — כפי שהוכח כאשר כינסו עצרת של רבבה גד הפלישה הסיבית ייטית באפגניסטאן. שהפכה במהלכה לכנס נגד כיבוש ירושלים בידי ישראל. השלי טוונת לא התירו את הכנס במקום פומבי, ועל כן נערך במיסגד אל-אזהר הגדול, שהיה מלא מפה אל פה. (השבוע חזרה האופוזיציה הרחבת על תרגיל זה). השמאל אינו מסוגל לגייס המונים בצור רה כזאת. יתכן שזוהי אחת הסיבות לכך שהוא שואף להתחרב עם הימין הדתי-לאומני, אף שאין לו הרבה מן המשותף עימו מבחינה רעיונית.

אולם ראשי השמאל מקווים שהי מצב ישתנה — בעזרת מנחם בגין.

לחם ב־30 אגוזות

ת יקוות אלה גיוונות מבעיות, שרק הד מהן מגיע לישראל. אין קו מוכר רות, כמובן, בכלייהתיקשורת המצויים. כל מי שהיה במצויים, בימי האכסטאזה הגדולה שאחרי ביקור אל-סאדאת בירושלים, יודע כי להתלהבות המונית עצומה זו היה מקור עיקרי אחד: האמונה שהשר לום יביא בן-לילה לשינוי המצב הכלכלי של מצויים, ישים קץ למצוקה ולפיגור הסכני, יספק דור, כבישים וטלפונים לכל. **עתה יש שלום, וקמה הנורמה ליוציה. דגל ישראל מתנופת בקאי היר. אך המצב הכלכלי לא השתפר — ושום שיפור אינו נראה באופק.** יש כמה סימנים חיצוניים של שיפור. הבולטים לעיני הזר. במרכז קאהיר קמים בניינים בריקומות, בתי-מלון וגישירי

זהו המינשר שפורסם בקאהיר יום לפני החלפת השגריר, בחתימת עשרות איש-ציוני מצריים מהימין, מה שמאל ומן המרכז. סיגונו דומה במידה מפתיעה לסיגונו הטענות של מתנגדי חוזה-השלום בישראל — החל בגוש-

אמונים ובמיפלגת-התחייה וכלה ברק"ח. המינשר לא פורסם, כמובן, בשום כלי-תיקשורת מצרי, והופץ בעותקים משוכפלים. לחלן הנוסח המלא:

הצהרה מטעם העם המצרי:

החר'ינו את הנוכחות הישראלית!

מתפלל ברחבת „אל-אזהר“
„מצריים שלנו, אשר התברכה בספרייה-הקודש...“

למען מצריים, אבן-הפינה של העולם הערבי, המוסלמי והבלתי-מזדהה, מתאחדים אנחנו היום, אזרחי מצריים, בלי קשר להבדלי גיל, מיקצוע ושייכות פוליטית — כדי להתמודד עם הסכנה המיידית המאיימת על עמנו. **זוהי הפלישה הישראלית החדשה, שהתחלה בהסתננותה עם קמפידיוויר, שנמשכה עם מה שמכונה „הסכסכה-שלום“, והמויעה עתה לשיאה בנורמליזציה.**

חובה היא על כל המצרים לעמוד מול פני המשבר הזה במלוא האחריות והתודעה הפוליטית. עמנו, ככל העמים, חפץ בשלום וזכאי לו. למענו ולמען האומה הערבית שלו. אולם השלום אינו מטרה מופשטת, המעניקה היתר לכל דבר. ההיסטוריה לימדה אותנו ששלום בלי צדק ובלי הזדמנויות שוות אינו מאריך ימים. יתר על כן: מעולם לא היה די בשלום לבדו, כדי להפוך את האוייב של אומל לירידי של היום.

באמתלה של שלום ונורמליזציה מבקשת ישראל להשיג מעמד מועדף במצריים. בעוד שצבאה מחזיק עדיין ביותר משליש של סיני, ובעוד שהריבונות המצרית וניידות הכוחות המצריים מוגבלות גם באותו חלק של חצי-האי אשר „שוחד רר“. בעקשנות רבה חוזרים שליטי-ישראל מדי יום על תביעתם לירושלים כעיר בירתם, וההתנחלויות האורחיות והצבאיות שלהם ממשכות להתפשט על פני האדמה הערבית-הפלסטינית בשטחים הכבושים. מומתיים עוסקים בהכנת תוכניות ומחקרים לשם נטילת חלק ממי-הנילוס. אחרי שניצלו את הנפט והמשאבים הטבעיים של סיני.

הנורמליזציה של היחסים עם האוייב הציוני נמכר להתחשב ככל מחוייבות ערבית — תגרום — כן חמור ללאיתקדים לאינטרסים החיוניים של מצריים ושל המצרים.

האיזור שנתפס על-ידי ישראל ככוח-הנשק מוגבל מבחינת השטח והפוטנציאל האנושי. לכן, למרות סובסידיה אימפריאליסטית בלתי-מוגבלת, לא הצליחה ישראל בשלושים השנים האחרונות בבניית חברה המוגנת, המבוססת על מערכת כלכלית תקינה. משום-כך היא מבקשת, בדרך ההתפשטות התוקפנית, למצוא במרחב שוק חדש לכלכלה המעוררת שלה. ומקור נוסף לעבודה זולה. לאנרגיה ולחומרי-גלם.

כל זה ניתן לישראל, זו הפעם הראשונה כי היספוריה שלה, עדיירו הנורמליזציה של יחסיה עם מצריים.

לישראל ולבעלי-ביתה — המדינות הרכושניות והגזעניות והמונופוליים הזרים — ניתנה עתה האפשרות להציג את ישראל כ„ציוויליזציה כלכלית ותעשייתית גבוהה יותר“, בלב האזור הערבי הבלתי-מפותח. שיש להעניק לו רק כמה תעשיות מזהמות, כגון תעשייה פטרוכימית ופלאסטית ותחרות-כוח רעיונית.

עוד לפני התאריך הרישמי להתחלת הנורמליזציה, החדירה ישראל לשוק המצרי מוצרי-צריכה מוכרתיים. באותה שעה היא החלה בייבוא עבודה מצרית זולה מאל-ערש, אשר „שהחירה“ זה עתה, וכן הצליחה להשיג נפט מצרי במחירים שהם מתחת לרמת-המחירים הבינלאומית.

יתר-על-כן, מאחר שהמחסור במים מגביל את התפשטותה החקלאית, וממילא גם את זרם העולים החדשים אליה, תכנן ישראל להשיג — בחסות השלום והנורמליזציה — לא פחות מאשר שני מיליארד מטרים מעוקבים של מי הנילוס. זה ייעשה לרעת האיכר המצרי, לרעת בני הכפר הערבי במצריים.

המטרה הראשונה של הנורמליזציה היא לנתק את הקשרים החיוניים שבין מצריים והעולם הערבי במישור המדיני, התרבותי, הדתי והכלכלי.

מצריים, שוותיה על מאבקה נגד הציונות, אין אפשרות מדינית ותרבותית לקיים יחסים נורמליים עם ארצות ערביות, בשעה שישראל ממי שיכזה בתוקפנותה נגד העם הפלסטיני, מפקיעה את אדמתו, שולדת את זכותו למדינה אוטונומית וכופה את ריבונותה על ירושלים.

באשר לאינטרסים הכלכליים, הגרי העולם הערבי, בעל העושר הבלתי-מוגבל והפוטנציאל הגדול והולך, צועד לקראת כינון שוק ערבי מוחתף, שישפיע לטובה על הצמיחה הכלכלית של כל אומה במרחב — בלי קשר למשאביה העצמיים —

בחתם לשיעור השתתפותה. הנורמליזציה של היחסים עם ישראל פירושה יהיה בידוד הכלכלה המצרית מן השווקים הערביים. המשאבים המוגבלים של ישראל, יחד עם הסיוע הצפוי של ארצות-הברית, לא יפצו את מצריים על כך.

משום כך אין פירוש הנורמליזציה רק נוכחות הדגל והשגריר של ישראל בקאהיר, אלא שהיא מעמיסה על העם המצרי גם את הבעיות הכלכליות והבידוד המדיני של ישראל. היא תעביר את מצריים ממעמד של „שותף בכיר“ בעולם הערבי למעמד של „פרש ערבי“, במישור הבינלאומי היא תעביר את מצריים ממעמד של „מנהיג העולם השלישי הבלתי-מזדהה“ למעמד של „שותף לדבר-עבירה“ של הגזענות הישראלית, אשר זכתה בגינוי בינלאומי.

משום-כך אין הנפת הדגל הישראלי בקאהיר פוגעת רק ברגשותינו הלאומיים, אלא גם באינטרסים של אומתנו בטווח המידי והארוך. באינטרסים של הפועלים והאינטלקטואלים, בסקטור האלומי-הפרטי ובסקטור הציבורי. האוכלוסיה המצרית, בלי הבדל של שייכות מעמדית או דתית, חייבת לקבל כיום החלטה היסטורית, מול פני הצורה החדשה של הפלישה הישראלית. את זאת ניתן לעשות רק על-ידי חרם מוחלט על הנוכחות הישראלית.

על כן אנו קוראים היום לכל אחינו, אזרחי מצריים, להצטרף לחרם זה במישור האישי, הי מוסדי, התרבותי והכלכלי. ההגנה העצמית הלגיטימית מטידה עלינו את החובה להימנע מכל מגע עם הנוכחות הציונית ככל צורה שהיא, ולבודד אותה בשלב הראשון, כדי להסיר אותה ברבות הימים.

תישאר-נא מצריים שלנו, אשר התברכה בספרייה-הקודש, בדם בניה, במי-הנילוס, בזיעת העם — אשר יצר את התרבות, תישאר-נא מצריים חופשית וערבית.

יהיה-נא האדם המצרי, מעז לכל ובראש הכה, ארון לאדמתה ולגורלה.

קאחירי. 25.2.80.

כאשר קרה הדבר, החלו בעלי המאפיות מעכבים את אפית הלחם הזול, כדי להכריח את הקלוחות לקנות את הכיכר היקרה. המחסור, שבא ערב הנורמליזציה, הבחיר בצורה חותכת שאין קשר אוטורי מטי בין שלום ובין שיפור כלכלי. כמו בישראל, יש במצריים אינפלציה חמורה, אך אין סידור אוטומטי של תור ספתייקר, והמשכורות הן נמוכות מאד, בהשוואה לישראל. בוגר אוניברסיטה, הי

באיזורים רבים במצריים. בעזרת הטובסדיית הממשלתית, נשמר עד כה מחירו של כיכר הלחם — המצרי גרוש מצרי (30 אגוזות ישראליות). חמרי שלה לא העזה לנגוע בו — כי זהו מחיר קדוש, והנסיון להעלותו גרם לפני שנתיים למהומות סוערות. אך הממשלה הקטינה את גודל הכיכר המסובסת הזה, והוציאה לשוק כיכר אחר, במחיר שני גרושים (1.2 ל"י).

תנועה, נדמה שגם הצפיפות באוטובוסים וברכבות פחתה במידת-מה — אם כי יש ויכוח על כך. אך מבחינה מהותית לא יתכן שינוי. הצבא המצרי מספיד בנשק חדיש, כדי להתמודד עם משימות שאינן נוגעות לישראל. ובעיקר: הילודה נמשכת במצב מטרורף, ואין כוח כלכלי בעולם המסוגל לגדול באותו הקצב, מה שאין תשתית לכך.

לפני כמה שבועות נעדם הלחם